

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Mateřská škola Adélka U Velké ceny 8, 623 00 Brno

U Velké ceny 8/573, 623 00 Brno

Identifikátor zařízení: 600 107 281

Zřizovatel: Město Brno – městská část Kohoutovice, Bašného 36, 623 00 Brno

Školský úřad Brno, Křížová 22, 603 00 Brn

Termín konání orientační inspekce: 18. a 19. dubna 2000

Čj.	122 236/00 - 11087
Signatura	ol2at114

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola je trojtřídní, umístěná v sídlišti na okraji města. Ve třídách jsou děti ve věku od tří do sedmi let. Je zaměřená na výchovu ke zdravému životnímu stylu a vhodně nabízí řadu nadstandardních aktivit. Řídí se převážně „Programem výchovné práce pro jesle a mateřské školy“, z roku 1983.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Podmínky vzdělávací činnosti

Mateřská škola má velmi dobré personální podmínky. Všechny učitelky mají pedagogickou a odbornou způsobilost, jedna z nich dokonce bakalářské studium speciální pedagogiky se zaměřením na logopedii. Ředitelka je vysokoškolsky vzdělaná.

Prostorové a materiálně technické vybavení pro daný program školy je velmi vhodné. Pracovny a herny jsou prostorné, světlé a účelně zařízené. Prostředí je vkusné, bezpečné a poskytuje dobré zázemí pro veškeré činnosti. Děti měly volný přístup ke všem hračkám, knížkám a pomůckám, kterých bylo dostatek. Pěknou výzdobu interiéru tvořily převážně dětské výtvarné práce. Školní zahrada je upravená a vhodná pro rekreační a relaxační činnosti dětí.

Hře dětí, jako hlavní činnosti byl ponecháván dostatečný prostor. Značnou pozornost škola věnuje dodržování délky pobytu venku a uspokojení dětské potřeby pohybu. Intervaly mezi podáváním jídla dodržuje, pitný režim fungoval přirozeně. To vše vytvářelo velmi dobré psychohygienické podmínky pro vzdělávací činnost. Jen individuální potřeba spánku byla uplatňována pouze u nejstarších, ne však u mladších dětí.

Personální, materiálně technické i psychohygienické podmínky pro vzdělávací činnost školy byly hodnoceny jako velmi dobré.

Spontánní činnosti

Škola zpracovala celoroční rámcový tematický plán výchovné práce, v němž si na každý měsíc stanovila hlavní téma a zvláště uvedla jeho mravní hledisko. V něm zdůraznila sociální a osobnostní složku rozvoje dětí. To koresponduje s celkovým zaměřením práce školy i s celospolečenskými trendy. V plánování úkolů pro spontánní činnosti však učitelky neměly zcela jasno, neboť je zaměřovaly s obsahem nebo s cíli řízených aktivit.

Organizace, metody a formy uplatňované při spontánních a hrových aktivitách dávaly dětem možnost využít bohaté nabídky pomůcek i hraček. Děti měly neomezený prostor pro hry, využívaly všech zákoutí pro jejich rozvíjení a v plné míře uplatňovaly možnost ke spontánnímu pohybu. Jen nabídka činností byla někdy poněkud chudší. Všechny děti se ale mohly uplatnit a seberealizovat. Hrály si se zaujetím, projevovaly se svobodně, dané volnosti přitom nezneužívaly. Při společných hrách spolu hodně komunikovaly, měly většinou bohatou slovní zásobu, rozvíjely svoji fantazii, navzájem si pomáhaly, především starší mladším a přiměřeně ke svému věku spolupracovaly. Ukončování her a přechod k další činnosti však neprobíhalo přirozeně a pružně, neboť bylo podřízeno dané organizaci dne.

Motivace ke hrám byla podněcující, většinou vycházela z činnosti samotné. Učitelky děti v jejich projevech neomezovaly, spíše povzbuzovaly. Citlivě rozvíjely dětskou sebedůvěru a sebehodnocení, především při vytváření vztahů a postojů. V chování dětí se to odráželo pozitivně. Pouze v poskytování okamžité zpětné vazby při hodnocení projevů dětí nebyly učitelky důsledné a nepřístupovaly k němu diferencovaně a individuálně.

Škola vytvořila pozitivní komunikační prostředí a založila ho na respektu k dítěti. Děti toho přirozeně a spontánně využívaly, s důvěrou se obracely na učitelky. Ty jim poskytovaly dostatečný prostor k volnému vyjadřování. Jejich verbální a neverbální projev byl vyvážený. To vše vedlo k příjemné atmosféře ve třídě. Děti se k sobě navzájem i k učitelkám chovaly velmi hezky, hodně se spolu domlouvaly a hovořily. Ne vždy je však učitelky vedly k dodržování pravidel komunikace, především k vytváření návyku neskákat si do řeči.

Celková úroveň spontánních činností byla hodnocena jako velmi dobrá, neboť kromě plánování, které bylo dobré, byly všechny sledované ukazatele označeny jako velmi dobré. Jednalo se o organizaci, metody, formy, motivaci, hodnocení, interakci a komunikaci.

Řízené činnosti

Plánování řízených aktivit zahrnovalo všechny složky vzdělávací činnosti rovnoměrně. Úkoly, plánované měsíčně, odpovídaly zvolenému programu MŠ. Vybírány byly z hlediska činností v rámci jednotlivých složek výchovy, ale nevytvářely integrované tematické celky, postihující přirozené logické souvislosti, příčiny a následky. Někdy byly plánované cíle zaměněny s obsahem činnosti.

Řízené činnosti byly prováděny individuálně, skupinově, především však frontálně. U většiny učitelek převažovala výrazná tendence organizovat je se všemi dětmi najednou ve stejném čase. Při čekání na ostatní tak vznikaly zbytečné prostoje. Tyto metody a formy práce omezovaly aktivitu a spoluúčast dětí na činnostech, mnohdy nabízených jednostranně a vzhledem k věkovým a individuálním zvláštnostem dětí nediferencovaně. Ve třídě, která využívala vzdělávací postupy tvořivé dramatiky byla dětská fantazie rozvíjena prostřednictvím emočního prožívání. Děti zde měly obecně velmi dobré znalosti, včetně společenských a kulturních dovedností. Byly vedeny k samostatnosti a dokončování každé činnosti. Z celkových projevů většiny dětí i uspořádání činností, které vedly k rutinním dovednostem (návyky hygieny, stravování i sebeobsluhy) bylo zřejmé, že jsou koncepční záměry školy ve vzdělávací práci realizovány.

K řízeným činnostem, které probíhaly průběžně, byly děti motivovány přirozeně. U frontálně organizovaných vzbuzovala motivace většinou počáteční zájem dětí, ale udržet ho dokázala jen obtížně. Měla spíše vnější účinek, než aby navozovala vnitřní zaujetí pro činnost. Při tvořivé dramatických aktivitách ale emočně účinná byla. K hodnocení přistupovaly učitelky pozitivně, oceňovaly snahu dětí a poskytovaly jim jistotu v rozhodování. Ověřování znalostí a dovedností však nebylo dostatečně individuální a nemělo charakter systematického vytváření zpětné vazby.

Učitelky vytvářely svým přístupem příznivé psychosociální podmínky pro interakci a komunikaci. Otevřenost a dětskou spontaneitu nepotlačovaly. Při plánovaně předkládaných aktivitách však převažoval většinou jejich slovní projev nad dětským. Otázky kladly spíše uzavřené a zjišťující než rozvíjející. Děti pak měly menší příležitost k verbálním projevům a uplatnění aktivního slovníku.

Všechny sledované jevy (plánování, organizace, formy a metody vzdělávací činnosti, jejich motivace a hodnocení, komunikace a interakce) byly hodnoceny jako dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Škola vytvořila výchovné prostředí, v jehož centru stojí dítě. To se projevilo zejména při spontánních činnostech, které byly hodnoceny jako velmi dobré. Hůře se však vyrovnávala s pojetím a organizací řízených činností, jejichž úroveň byla kvalifikována jako dobrá. V celkovém vzdělávacím působení školy se projevovала orientace na zdravý rozvoj dětských osobností a jejich prosociálního chování. Byl však poněkud podceněn cílevědomý a promyšleně diferencovaný přístup k seberoovvíjejícím činnostem a učení dětí.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitelka zpracovala koncepci školy, jejímž hlavním záměrem bylo změnit výchovný styl ve prospěch dítěte, zohlednit jeho potřeby a zájmy. Orientovala ji na výchovu ke zdravému životnímu stylu. Reagovala tak na současné trendy v pedagogickém myšlení a možnosti dané demokratizací vzdělávání. Vycházela při tom z podmínek MŠ a potřeb mladých rodin v obci. Uváděné cíle pojala dlouhodobě. Některé prostředky k jejich zajištění uvedla, ale dále je nekonkretizovala. Soustředila se pouze na rámcové tématické zpracování vzdělávacího programu. Roční plán nevytvořila jako ucelený systém krátkodobých úkolů a jednotlivých konkrétních kroků, směřujících ke zkvalitňování a naplňování obecných cílů.

Organizační struktura i vnitřní informační systém, včetně ochrany osobních a důvěrných dat, fungují velmi dobře a umožňují ředitelce účinně řídit školu. Všichni zaměstnanci znají svoje povinnosti, jsou včas a objektivně informováni. I za tímto účelem probíhají často pedagogické a provozní porady. Z jejich zápisů vyplývá, že se věnují převážně organizačním záležitostem, směřujícím k podpoře vzdělávacích záměrů. Méně se věnují systematickému řešení pedagogických problémů. Řád mateřské školy upravuje pravidla jejího provozu. Je stručný a přehledný, určen především rodičům. Škola s nimi ale dobře spolupracuje, umožňuje jim aktivní spoluúčast na životě předškolního zařízení. O tom svědčí i ministerstvem vnitra zaregistrované občanské sdružení „Klub rodičů“, které při MŠ vzniklo. Škola pořádá pro rodiče i ve spolupráci s nimi řadu akcí, kterých citlivě a vhodně využívá k poradenství a osvětě, orientované v duchu koncepčních záměrů na zdravý životní styl. V rámci nadstandardní nabídky, uspokojuje zájmy dětí i rodičů formou kroužků, které organizuje velmi promyšleně nejen v MŠ, ale i pro širší veřejnost ve spolupráci s Centrem volného času, zřízeného obcí. Svoji činností a komunitní angažovaností škola významně přispívá u dětí i jejich rodičů k vytváření pocitu sounáležitosti k místu, kde žijí. Vhodně tak reprezentuje i svoji práci na veřejnosti. Pro děti, u nichž se ukazují problémy s výslovností, zajišťuje MŠ prevenci poruch komunikačních schopností. Frekvence těchto preventivních cvičení a nedostatečná spolupráce s rodiči však nemají pro děti patřičný efekt. Zajištění „přípravy na školu“, pro nejstarší děti soustředěné z celé školy do jedné skupiny je zbytečně přeorganizované. Povinnou dokumentaci vede ředitelka v souladu § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Drobné nedostatky, které se vyskytly, byly v průběhu inspekce odstraněny.

Ředitelka přistupuje ke svým úkolům velmi zodpovědně. Více se věnuje každodenní poctivé práci, než deklarování úmyslů a zásluh. Svě úsilí při vedení a motivování lidí soustředila k uskutečnění záměrů, daných koncepcí školy. Získala pro ně své zaměstnance, u nichž má přirozenou autoritu. Poskytuje jim odbornou a metodickou pomoc. Ne vždy je však důsledná a nemá vytvořen v jejich vedení systém. Podporuje spontánní zájem učitelek o další vzdělávání.

Se studiem odborné literatury však cílevědomě nepracuje. Kriteria pro hodnocení pracovníků ředitelka zpracována nemá, diferencovaně je ale odměňuje.

Kontrolní činnost byla naplánovaná, zaměřená více na běžnou kontrolu, než na hospitační činnost. Ta se vzhledem k potřebám školy jevila jako málo četná. Cíle, které si ředitelka pro hospitace stanovila byly příliš široké a obecné. Zápisy o nich byly vedeny a měly vypovídající hodnotu. Postihovaly práci učitelek v celé šíři, což se potvrdilo i při hospitační činnosti ředitelky v průběhu inspekce. Ředitelka však staví především na znalosti každé učitelky a jejich možnostech, méně vychází ze současných potřeb školy.

Hodnocení kvality řízení

Činnosti plánování a kontrola byly hodnoceny jako dobré, organizování, vedení a motivování pracovníků jako velmi dobré.

Přestože plánování a kontrola postrádaly větší cílevědomost, pozitiva, zjištěná v organizačním zabezpečení koncepčních změn a ve vedení lidí, ovlivnily významněji pedagogickou činnost školy. Řízení MŠ bylo tedy celkově hodnoceno jako nadprůměrné.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí mateřské školy je školní jídelna (dále též ŠJ). Její činnost je vysoce kvalitní. Významně přispívá k plnění koncepčních záměrů MŠ při výchově ke zdravému životnímu stylu, v oblasti vytváření zdravých stravovacích návyků u dětí. Ředitelka řídí činnost ŠJ ve spolupráci s odborníky (dětskou lékařkou, hygienickou službou a metodičkami stravování ŠÚ) promyšleně. Strava dětí je velmi pestrá, bohatá na zeleninu a ovoce. Často jsou zařazována jídla neobvyklých receptur, vhodně a vkusně připravovaná. Činnost ŠJ se neomezuje jen na přípravu racionální výživy pro děti, ale věnuje se i osvětě mezi rodiči přitažlivými a netradičními formami.

Činnost školní jídelny v součinnosti se vzdělávacím programem mateřské školy je na příkladné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace ve smyslu § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- koncepce výchovně vzdělávací práce,
- rámcový tematický plán výchovné práce,
- roční plán mateřské školy Adélka s přílohami,
- plán nadstandardních činností,
- řád mateřské školy,
- zápisy z pedagogických rad,

- záznamy z hospitační činnosti ředitelky,
- režim dne,
- pracovní doba zaměstnanců,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99,
- přehledy výchovné práce,
- plány výchovně vzdělávací práce,
- plány pro děti předškolního věku,
- záznamy o dětech,
- dotazník pro ředitele před inspekcí,
- podkladová inspekční dokumentace MŠ,
- dotazníky pro rodiče,
- hospitační záznamy ČŠI.

ZÁVĚR

Pozitiva:

příjemná a bezpečná výchovná atmosféra, postavená na respektu a úctě k dítěti;
 uplatňování tvořivé dramatiky;
 promyšlená a kvalitní činnost ŠJ ve vztahu ke koncepci MŠ;
 otevřenost školy rodičům a širší veřejnosti formou nadstandardních aktivit.

Negativa:

nedostatečná konkretizace a návaznost cílů v koncepčním plánování;
 malá provázanost úkolů v rámci plánovaných témat pro vzdělávací činnost.

Podmínky vzdělávací činnosti

Škola vytvořila velmi dobré personální, materiálně technické a psychohygienické podmínky pro vzdělávací činnost.

Průběh vzdělávací činnosti

Průběh vzdělávací činnosti byl hodnocen jako velmi dobrý. Nedostatky se objevily v plánování řízených i spontánních aktivit. Řízené činnosti byly celkově kvalifikovány jako dobré. Přesto nadprůměrná kvalita spontánních aktivit a projevy dětí, které byly především z hlediska sociálních vztahů kultivované a vstřícné, dovolují označit průběh vzdělávací činnosti jako velmi dobrý.

Řízení

Řízení školy jako celek bylo hodnoceno jako velmi dobré. Dílčí nedostatky se projevily v plánování (nebylo pojato uceleně, chyběla větší konkretizace obecných cílů) a v kontrolní činnosti (nevycházela důsledně z potřeb školy). Přesto převážila pozitiva v organizování (velmi dobře napomáhá naplňování koncepčních záměrů, včetně činnosti ŠJ) a ve vedení a motivování lidí (získání pracovníků pro vytyčenou změnu vzdělávacího stylu ve prospěch dětí). Pozitivní je také způsob a otevření MŠ rodičům i veřejnosti, související se snahou o vytvoření komunitního programu školy, což lze chápat jako inovativní počín, přispívající k pěstování občanské sounáležitosti.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly vzhledem ke stanovenému programu výchovně vzdělávací práce využity efektivně a v souladu s účelem přidělení.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Eliška Vencálková	..Eliška Vencálková, v. r.....
Členové týmu	Ludmila Kamenská	..Ludmila Kamenská, v. r.....

V Brně dne 27. dubna 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:2. května 2000.....

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Mgr. Ivana Běťáková

...Mgr. Ivana Běťáková, v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	16. 5. 2000	122 237/00 - 11087
Zřizovatel	16. 5. 2000	122 238/00 - 11087

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány